

בעניין:

1. פואד אבו ריא
2. בהאא עתאמנה אבו ריא
3. מרכז מוסאוא לזכויות האזרחים הערבים בישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד הישאם שבאיטה ואח'
מהתוכנית לזכויות אדם, הפקולטה למשפטים
אוניברסיטת תל אביב, רמת אביב, תל אביב 69978
טל': 03-6408361; פקס: 03-6407422

העותרים בבג"צ 7452/04

1. המרכז הערבי לתכנון אלטרנטיבי

2. האגודה לזכויות האזרח בישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד עאוני בנא ו/או דן יקיר ו/או דנה אלכסנדר
ו/או אבנר פינציוק ו/או מיכל פינציוק ו/או לילה מרגלית
ו/או פאטמה אלעגיו ו/או באנה שגרי-בדארנה ו/או שרון
אברהם-ויס ו/או לימור יהודה ו/או סוניה בולוס ו/או עודד פלר
שדרות הנדיב 9, חיפה 34611
טל': 04-8348876; פקס: 04-8348878

העותרים בבג"צ 9010/04

עדאלה - המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד סוהאד בשארה ו/או חסן ג'בארין
ו/או מרואן דלאל ו/או ארנה כהן ו/או גדיר ניקולא
ו/או מוראד אלסאנע ו/או עביר בכר ו/או עאדל בדיר
ת.ד. 510, שפרעם 20200
טל': 04-9501610; פקס: 04-9503140

העותרת בבג"צ 9205/04

- נגד -

1. מינהל מקרקעי ישראל

משיב מס' 1 בבג"צ 7452/04, בבג"צ 9010/04 ובבג"צ 9205/04

2. שר האוצר

משיב מס' 2 בבג"צ 9205/04

על-ידי ב"כ עו"ד אסנת מנדל
מפרקליטות המדינה - מחלקת בג"צים
מרחוב צלאח א-דין 29, ירושלים
טל': 02-6466666; פקס: 02-6466655

3. קרן קיימת לישראל

על-ידי ב"כ עוה"ד א' הרטמן ו/או א' צונץ קולר ו/או ש' גימלשטיין
ממשרד ש. הורוביץ ושות', עו"ד
אשר מענם לצורך מסירת כתבי בי-דין הוא:
רחוב אחד-העם 31, תל-אביב 65202
טל: 03-5670666 פקס: 03-5660974

משיבה מס' 2 בבג"צ 7452/04 ובבג"צ 9010/04
ומשיבה מס' 3 בבג"צ 9205/04

תגובה מטעם קרן קיימת לישראל

במענה לבקשת העותרים לפסיקת הוצאות משפט לטובתם בעתירות דנן

בהתאם להחלטותיו של בית משפט נכבד זה מהימים 28.1.2016 ו-14.2.2016, מתכבדת משיבה מס' 2 בבג"צ 7452/04 ובבג"צ 9010/04 ומשיבה מס' 3 בבג"צ 9205/04, קרן קיימת לישראל (להלן - "קק"ל"), להגיש תגובה מטעמה במענה לבקשתם של העותרים לפסוק לטובתם הוצאות משפט בעתירות דנן.

ואלו נימוקיה של תגובה זו:

1. כפי שיפורט להלן, קק"ל סבורה כי אין יסוד להשית עליה הוצאות משפט לטובת העותרים.
2. מעמדה הייחודי של קק"ל כנאמן לצורך רכישת קרקע עבוד העם היהודי, אשר מובהר במסמכי היסוד של קק"ל, הוכר במפורש בשורה של דברי חקיקה, כמו גם באמנה שנכרתה בין המדינה לבין קק"ל בשנת 1961.
3. עד לשנת 2004, משך עשרות שנים, נהגו המדינה וקק"ל לבצע חילופי קרקע בכל מקרה בו נמכרו קרקעות קק"ל לגורמים שאינם יהודים (וראו לעניין זה סעיף 9 לתגובת המדינה לעתירות מיום 17.5.2007).
4. אין מחלוקת, כי המדינה היא זו שהחליטה בשנת 2004 לחדול מנוהג רב שנים זה.
5. סמוך לאחר החלטתה זו של המדינה, ובעקבותיה, הוגשה עתירתם של בני משפחת אבו-ריא (בג"צ 7452/04), אשר נסובה על סירובו של משיב מס' 1, מינהל מקרקעי ישראל - סירוב שקק"ל לא היתה מודעת לו - לרשום על שמו של מר אבו-ריא זכויות במקרקעין אותם רכש בעיר כרמיאל, בנימוק כי אותם מקרקעין היו בבעלות קק"ל (להלן - "עתירת אבו-ריא").
6. פרט לעתירת אבו-ריא, הוגשו שתי עתירות נוספות (בג"צ 9010/04 ובג"צ 9205/04), אשר ביסודן טענות כלליות ועקרוניות יותר (להבדיל מטענות קונקרטיות דוגמת הטענות שביסוד עתירת אבו-ריא).
7. עניינה הפרטני של משפחת אבו-ריא בא על פתרונו **כחודשיים בלבד** לאתר שהוגשה עתירתה (ראו הודעה משותפת מטעם משיבים מס' 1 ו-2 לעתירת אבו-ריא מיום 19.10.2004).
8. בהמשך, גובש בין המדינה לבין קק"ל הסדר ביניים בדבר חילופי קרקע, אשר מצא ביטויו גם בהחלטותיו של בית משפט נכבד זה מהימים 24.9.2007 ו-28.9.2008.
9. כידוע, הסדר הביניים האמור הפך לאחרונה להסדר של קבע בגדרו של ההסכם שנחתם בין המדינה לבין קק"ל ביום 18.11.2015, באופן שייתר המשך בירורן של העתירות.
10. בנסיבות אלה, אין מתקיימים התנאים שנקבעו בפסיקתו של בית משפט נכבד זה לשם פסיקת הוצאות לטובתו של עותר שעתירתו נמחקה, וזאת מחמישה טעמים עיקריים.
11. ראשית, העתירות הוגשו כפועל יוצא של התנהלות המדינה, אשר בחרה לחדול חד-צדדית מהנוהג בדבר חילופי קרקע לפיו פעלו המדינה וקק"ל משך שנים.
12. שנית, העותרים לא הקדימו פניה אל קק"ל טרם הגשת העתירות.
13. שלישית, בניגוד לטענת העותרים בסעיף 6 לתגובתם מיום 27.1.2016, בדבר "השינוי אליו הובילו העתירות...", הסדר הביניים לפיו פעלו המדינה וקק"ל לאחר הגשתן של העתירות, כמו גם הסדר הקבע שגובש בין המדינה לבין קק"ל ושבעקבותיו נמחקו העתירות, דומים במהותם לנוהג לפיו פעלו המדינה וקק"ל עד לשנת 2004; הסעדים המבוקשים בעתירות, הן בנוגע לביטולה של תקנה 27 לתקנות חובת המכרזים, התשנ"ג-1993, והן בנוגע להצהרות הכוללניות שנתבקשו בקשר עם ניהולן של קרקעות קק"ל - לא הוענקו לעותרים (וראו גם טרוניות העותרים עצמם בסעיפים 3-4 לתגובתם מיום 27.1.2016).

14. **רביעית**, הגם שהעתירות דן נותרו תלויות ועומדות בפני בית משפט נכבד זה משך כשתיים-עשרה שנים, ניהולן לא הצריך השקעת משאבים מרובים מצידם של העותרים: למן הגשתן של העתירות, העותרים לא נדרשו להגיש כתבי טענות משמעותיים כלשהם בגדרן; במסגרת העתירות התקיימו רק שני דיונים, האחרון שבהם ביום 28.9.2008; למן חודש אוקטובר 2008 ואילך, ההתנהלות בעתירות התמצתה בהגשת הודעות עדכון קצרות מטעם המדינה או מטעם קק"ל, אחת למספר חודשים, אודות התקדמות המגעים המתנהלים ביניהן.

15. **חמישית**, ובהתייחס לטענת העותרים בסעיף 6 לתגובתם מיום 27.1.2016, בדבר "הזמן הרב שלקח למשיבים לגבש הסכם כמפורט בהודעותיה" - פרק הזמן שנדרש למדינה וקק"ל לצורך גיבוש הסדר קבע בנוגע לסוגיות נשוא העתירות דן נבע הן מכך שהמגעים בהקשר זה נכרכו במגעים בנוגע למכלול הנושאים הנוגעים למערכת היחסים שבין המדינה לבין קק"ל והן בשל הליכים משפטיים שהתנהלו בבית המשפט המחוזי בירושלים למן שנת 2009 ועד לחודש אוקטובר 2013; מכל מקום, בכל אותה תקופה פעלו קק"ל והמדינה בהתאם להסדר הביניים ומשכך לא נגרם נזק כלשהו לעותרים או לצדדים שלישיים כלשהם כתוצאה מהתארכות המגעים שבין המדינה לבין קק"ל, וממילא - אין בטעם זה כדי להצדיק פסיקת הוצאות לטובתם של העותרים.

16. מכל אחד ואחד מהטעמים המפורטים לעיל, וממשקלם המצטבר גם יחד, יהא זה נכון, ראוי וצודק לדחות את בקשתם של העותרים לפסיקת הוצאות, בכלל, ובכל הנוגע לקק"ל, בפרט.

17. לחלופין בלבד - וככל שבית המשפט הנכבד ייקבע, בניגוד לדעתה של קק"ל, כי העותרים זכאים לתשלום הוצאות משפט מאת קק"ל, כי אז בנסיבות העניין, ומהטעמים אשר פורטו לעיל, מן הדין ומן הצדק לפסוק לעותרים הוצאות משפט סמליות, על הצד הנמוך.

שי גימלשטיין, עו"ד
ש. הורביץ ושות'
בא-כח קק"ל

תל-אביב, היום 24 בחודש פברואר שנת 2016.